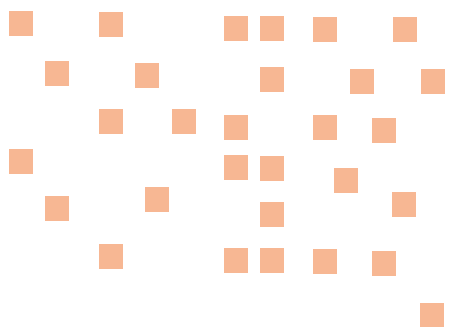


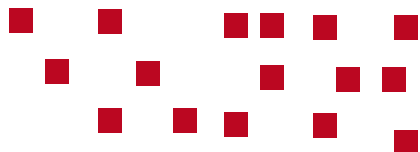
SRI LANKA



SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA



**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej**



**DPU-WIKP-424/287/2025
15.05.2025**



TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa na Sri Lance.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: 21,982,608.^[1]

Skład etniczny: Syngalezi – 74,9%, Tamilowie – 11,2%, Morowie (lankijscy muzułmanie) – 9,2%, Tamilowie Indyjscy – 4,2%, inni – 0,5%.^[2]

Skład religijny: buddyści 70,2% (religia oficjalna), hinduiści 12,6%, muzułmanie 9,7%, katolicy 6,1%, inni chrześcijanie 1,3%, pozostali 0,05%.^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Sri Lanka (dawniej Cejlon) jest wyspą w Azji Południowo-Wschodniej na Oceanie Indyjskim. Niepodległość uzyskała w 1948 roku. Kraj jest Republiką Demokratyczną i państwem unitarnym, w którym panuje system semi-prezydencki lub inaczej prezydencko-parlamentarny, charakteryzujący się bardzo silną pozycją prezydenta.^[4]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Sri Lanka administracyjnie dzieli się na 9 prowincji: Północną (włączając Półwysep Jaffna), Północno-Centralną, Wschodnią, Północno-Zachodnią (Wayamba), Zachodnią (Basnahira), Centralną, Sabaragamuwa, Uva, Południową.^[5]

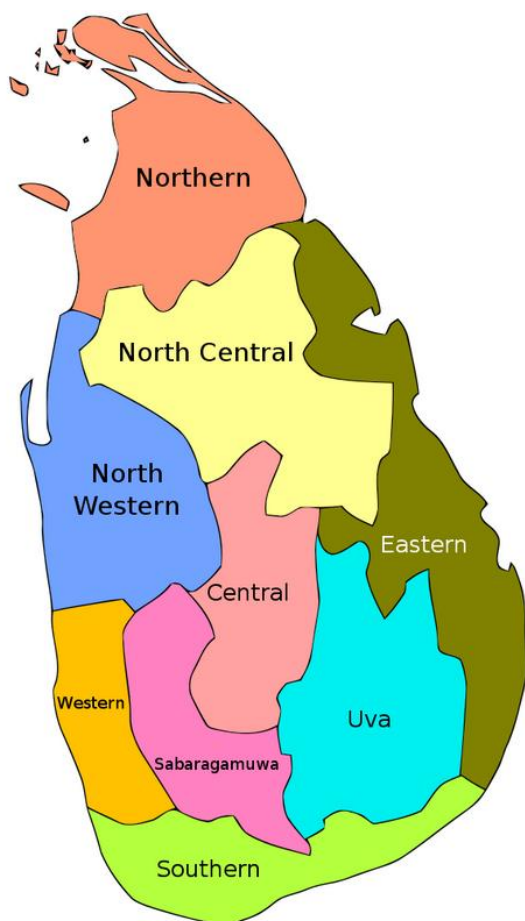
¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>



Mapa. Prowincje Sri Lanki.^[6]

STRUKTURA WŁADZY

Głowa państwa. Prezydent Sri Lanki jest wybierany na pięcioletnią kadencję w wyborach powszechnych. Zgodnie z 19 poprawką do konstytucji z 2015 r., prezydent może pełnić urząd przez dwie kadencje.^[7]

Aktualnym prezydentem Sri Lanki, od dnia 24.09.2024 roku jest **Anura Kumara DISSANAYAKE**.^[8] Wcześniej w dniu 20.07.2022 roku parlament Sri Lanki wybrał **Ranila Wikramasinghę** na nowego prezydenta państwa po tym, jak dotychczasowy prezydent **Gotabaya Rajapaksa** uciekł z kraju i podał się do dymisji. **Rajapaksa** opuścił kraj pod naciskiem społecznych protestów.^{[9][10]}

⁶ Ravi C., Rarelibra and QuartierLatin1968, Provinces of Sri Lanka, CCB-SA 3.0, 14.12.2008, https://en.wikipedia.org/wiki/Provinces_of_Sri_Lanka

⁷ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

⁸ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

⁹ BBC, Wickremesinghe R, Sri Lanka sees new president sworn into office, 01.05.2025, <https://www.bbc.com/news/world-asia-62248225>

¹⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

Kolejne wybory prezydenckie na Sri Lance przewidziane są w 2029 roku.^[11]

Rząd i premier. Premier mianowany jest przez prezydenta spośród członków dominującej partii w parlamencie na 5-letnią kadencję. Dzieli on z prezydentem wiele obowiązków wykonawczych, głównie w sprawach wewnętrznych. Gabinet jest powoływany przez prezydenta w porozumieniu z premierem. Premier pełni funkcję zastępcy prezydenta.^[12]

W chwili obecnej funkcję premiera Sri Lanki pełni **Harini AMARASURIYA** (od dnia 24.09.2024 roku.).^[13]

Parlament i wybory parlamentarne. W jednoizbowym parlamencie Sri Lanki zasiada 225 posłów, z czego 196 jest wybieranych w okręgach wyborczych, zaś 29 w reprezentacji proporcjonalnej. Posłowie wybierani są na okres pięciu lat. Prezydent może powołać, odwołać oraz zakończyć sesję parlamentu oraz rozwiązać parlament w dowolnym czasie po upływie czterech i pół roku. Parlament ustala akty prawne.^[14]

Ostatnie wybory parlamentarne na Sri Lance odbyły się 14.10.2024 r. Wygrała je partia **National People's Power (Jathika Jana Balawegaya, NPP)** – 159 miejsc; **Samagi Jana Balawegaya (SJB)** – 40 miejsc, inne - 26 miejsc.^[15]

Kolejne wybory parlamentarne na Sri Lance są przewidziane na listopad 2029 roku.^[16]

SYSTEM PRAWNY

Na Sri Lance stosowany jest mieszany system prawny, oparty na mieszanice rzymsko-holenderskiego prawa cywilnego, angielskiego prawa precedensowego, tamilskiego prawa zwyczajowego i muzułmańskiego prawa osobistego.^[17]

KARA ŚMIERCI

Sri Lanka należy do krajów, w których jest orzekana kara śmierci, jednak obowiązuje tam faktyczne moratorium na wykonywanie kary śmierci, a ostatnia egzekucja miała miejsce w 1976 roku. Mimo to lankijskie sądy nadal wydają wyroki o tym najwyższym wymiarze kary, pozostawiając ostateczną decyzję o ich złagodzeniu w gestii prezydenta Sri Lanki.^[18]

¹¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

¹² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

¹³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

¹⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

¹⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

¹⁶ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

¹⁷ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

¹⁸ The Advocates for Human Rights, Sri Lanka- Human Rights Council – Death Penalty 2017, https://www.theadvocatesforhumanrights.org/International_Submissions/A/Index?id=253

Kodeks karny Sri Lanki nie ogranicza kary śmierci do najcięższych przestępstw, jak wymagają tego międzynarodowe standardy praw człowieka. Zgodnie z kodeksem karnym kara śmierci pozostaje potencjalną karą za następujące przestępstwa: prowadzenie wojny przeciwko państwu, w tym próby i podżeganie do takich działań; bunt oficera w wojsku; świadome składanie fałszywych zeznań w sądzie, które mogą skutkować skazaniem niewinnej osoby; morderstwo; podżeganie do samobójstwa. Zgodnie z ustawą o kodeksie postępowania karnego, każde przestępstwo zagrożone karą śmierci jest sądzone przez Sąd Najwyższy Sri Lanki. Sąd następnie przekazuje Prezydentowi Sri Lanki dowody procesu i raport zawierający opinię sędziego, czy wyrok śmierci powinien zostać wydany. Prezydent może złagodzić wyrok śmierci lub zatwierdzić go i wyznaczyć datę, godzinę i miejsce egzekucji.^[19] Według ostatniego raportu Amnesty International z 8.04.2025 r. dot. wyroków kary śmierci i egzekucji w 2024 r. karę śmierci wymierzono 25 osobom, a w więzieniach przebywa ponad 1000 osób z takim wyrokiem.^[20]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

W 2023 r. na terenie Sri Lanki w wyniku różnych przypadków naruszenia bezpieczeństwa, zginęło 7 osób, natomiast w 2024 r. ilość wszystkich ofiar wyniosła 6 osób. W pierwszym kwartale 2025 r. nie odnotowano ofiar śmiertelnych.^[21]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Siły Zbrojne. Sri Lanki są odpowiedzialne za bezpieczeństwo zewnętrzne, ale mogą zostać wezwane do wykonywania ściśle określonych obowiązków w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego. Składają się z Armii Sri Lanki (w tym Straży Narodowej oraz Sił Ochotniczych), Marynarki Wojennej, Sił Powietrznych, Straży Przybrzeżnej oraz Departamentu Bezpieczeństwa Publicznego (Straż Wewnętrzna).^[22]

Sri Lanka wysyłała niewielką liczbę personelu do pełnienia służby w ramach misji pokojowych ONZ.^[23] Sri Lanka tradycyjnie utrzymuje bliskie stosunki w zakresie bezpieczeństwa z Indiami. Siły zbrojne Sri Lanki i Indii nadal prowadzą wspólne ćwiczenia, a Indie szkolą ponad 1 tys. żołnierzy Sri Lanki rocznie. W ostatnich latach Sri Lanka zacieśniła również więzi wojskowe z Chinami.^[24]

¹⁹ The Advocates for Human Rights, Sri Lanka- Human Rights Council – Death Penalty 2017, https://www.theadvocatesforhumanrights.org/International_Submissions/A/Index?id=253

²⁰ AI (Amnesty International), Death Sentences and Executions, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>

²¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Sri Lanka, data 01.01.2024-28.03.2025, dane pobrano 03.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

²³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

²⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

Od 1983 do 2009 roku trwała na Sri Lance wojna domowa. Wojsko walczyło z separatystyczną organizacją tamilską, Tygrysami Wyzwolenia Tamilskiego Ilamu (LTTE). Od zakończenia wojny wojsko nadal jest rozmieszczone w północnych i wschodnich prowincjach zamieszkałych w większości przez Tamilów. Wojsko w ciągu ostatniej dekady zwiększyło również swoją rolę w licznych sektorach komercyjnych, w tym w rolnictwie, hotelarstwie, rekreacji itp.^[25]

Według różnych doniesień od 280 do 2 tys. byłych wojskowych ze Sri Lanki bierze udział po obu stronach konfliktu rosyjsko-ukraińskiego jako ochotnicy i najemnicy.^{[26][27]}

Na Sri Lance zdarzają się ataki uzbrojonych osób lub grup, ale mają one charakter punktowy i sporadyczny.^[28]

Siły zbrojne Sri Lanki nie prowadzą obecnie żadnych działań zbrojnych ani w kraju, ani za granicą.

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Brak jest informacji wskazujących na to by na Sri Lance obowiązywało obecnie ustawodawstwo specjalne typu: stan wojenny, operacja specjalna, godzina policyjna.

Ostatni raz policja ustanowiła nocną godzinę policyjną (trwającą do 12.00 następnego dnia) na całej wyspie, po wyborach prezydenckich 21.09.2024 roku.^[29]

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w 2023 r. w różnego rodzaju incydentach śmierć poniosło 4 cywilów, z kolei w 2024 r. odnotowano 3 ofiary cywilne, zaś w 2025 r. (do 28.03.2025 r.) nie odnotowano żadnych ofiar cywilnych. Ataki na osoby cywilne miały charakter jednostkowy.^[30]

²⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

²⁶ Militarnyi, Around 280 Sri Lankan Citizens take part in the war against Ukraine, 15.05.2024, <https://militarnyi.com/en/news/around-280-sri-lankan-citizens-take-part-in-the-war-against-ukraine/>

²⁷ The Hindu, 'Duped Sri Lankans fighting in Russia-Ukraine War, 12.07.2024, <https://www.thehindu.com/news/international/duped-sri-lankans-fighting-in-russia-ukraine-war/article68280214.ece>

²⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Sri Lanka, unidentified armed groups, 01.01.2023-28.03.2025, data pobrania 03.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁹ Al Jazeera, Curfew was imposed in Sri Lanka amid counting of votes in presidential election, 21.09.2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/9/21/voting-under-way-in-first-sri-lanka-election-since-economic-collapse>

³⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Sri Lanka, incydenty i ofiary, liczby, mapa, civilians (Sri Lanka, India), 01.01.2023-28.03.2025, data pobrania 03.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

W okresie od początku 2023 r. do pierwszego kwartału 2025 r. na terenie Sri Lanki nie odnotowano działań zbrojnych, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W okresie od początku 2023 r. do pierwszego kwartału 2025 r. na terenie Sri Lanki nie odnotowano partyzanckich działań zbrojnych, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.

DZIAŁANIA ODWETOWE

W okresie od początku 2023 r. do pierwszego kwartału 2025 r. na terenie Sri Lanki nie odnotowano odwetowych działań zbrojnych, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

W okresie od początku 2023 r. do pierwszego kwartału 2025 r. na terenie Sri Lanki nie odnotowano zagrożeń związanych ze złą sytuacją humanitarną, która byłaby spowodowana sytuacją bezpieczeństwa.

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

Ostatni zamach terrorystyczny o dużej skali miał miejsce w Niedzielę Wielkanocną 21.04.2019 roku, kiedy zamachowcy samobójcy dokonali serii skoordynowanych ataków na kościoły, w tym dwa katolickie i jeden protestancki oraz trzy luksusowe hotele na Sri Lance. Według różnych źródeł, liczba ofiar śmiertelnych wyniosła 253 osoby. Około 500 osób zostało rannych.^{[31][32]}

Od tego czasu nie odnotowano tego typu incydentów, w których zginęłaby ludność cywilna, aczkolwiek w ciągu ostatnich trzech lat w bazie ACLED odnotowano dwa incydenty z użyciem środków wybuchowych. Sprawcy nie zostali ustaleni.^[33]

³¹ TVN24.pl, Zbiorowe pogrzeby ofiar zamachów na Sri Lance, 23.04.2019, <https://www.tvn24.pl/sri-lanka-zbiorowe-pogrzeby-ofiar,929717,s.html>

³² Interpress, Sri Lanka on Security Alert Long After Easter Bombings, 03.07.2019, http://www.ipsnews.net/2019/07/sri-lanka-security-alert-long-easter-bombings/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=sri-lanka-security-alert-long-easter-bombings

³³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Sri Lanka, incydenty i ofiary, liczby, opisy zdarzeń, civilians (Sri Lanka), remote explosive/landmine, 01.01.2023-28.03.202, data pobrania 03.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

Od początku 2023 roku do 28.03.2025 roku na Sri Lance w wyniku przemocy na tle politycznym zginęły 3 osoby. Wszystkie incydenty miały miejsce w 2024 roku. W lutym 2024 roku niezidentyfikowane uzbrojone osoby zabiły inspektora Ministerstwa Zdrowia, w lipcu 2024 roku zginął wyższy rangą członek LTTE, ale istnieją podejrzenia, że był to zamach, zaś we wrześniu 2024 r. niezidentyfikowana osoba zabiła pałką jednego z głównych działaczy Sri Lanka Freedom Party (SLFP).^[34]

W kraju tym zdarzają się incydenty z nadużyciem siły, a także pozaprawne zabójstwa dokonywane przez funkcjonariuszy policji (w 2023 r. odnotowano 3 ofiary takich działań, nie odnotowano ich w 2024 roku ani w pierwszym kwartale 2025 roku). Na Sri Lance dochodzi do ataków tłumu. Celem mogą być chrześcijanie działający na terenie zamieszkiwanym przez większość buddyjską lub hinduistyczną, lekarze uznani za niekompetentnych, dziennikarze i inni.^{[35][36]}

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Władze czasami ograniczają wolność zgromadzeń, jednak zgromadzenia odbywają się regularnie, chociaż demonstracje dotyczące drażliwych tematów, takich jak przepisy bezpieczeństwa i brak odpowiedzialności wojska lankijskiego za zaginięcia ludności tamilskiej w czasie wojny domowej, mogą być monitorowane przez władze. W listopadzie 2023 roku funkcjonariusze służb bezpieczeństwa aresztowali kilku Tamilów, którzy starali się upamiętnić bojowników Tygrysów Wyzwolenia Tamilskiego Ilamu (LTTE) w Prowincji Wschodniej. Demonstranci zostali oskarżeni o naruszenie przepisów Prevention of Terrorism Act (PTA). W 2023 r. policja interweniowała w trakcie 41 protestów, w 2024 w czasie 22 protestów, zaś w pierwszym kwartale 2025 r. tylko 1 raz.^{[37][38]}

W lutym 2023 r. policja w Kolombo zaatakowała i ścigała protestujących, którzy sprzeciwiali się obchodom Dnia Niepodległości. W marcu Komitet Praw Człowieka ONZ stwierdził, że rząd niewłaściwie wykorzystywał przepisy antyterrorystyczne przeciwko protestującym. Również w marcu rząd przedłożył ustawodawstwo antyterrorystyczne (ang.: Anti Terrorism Bill - ATB) do rozpatrzenia przez parlament. Nowa ustawa ułatwiłaby ograniczanie protestów publicznych i związkowych. Proponowane przepisy zostały ponownie przedłożone we wrześniu 2023 roku, a następnie wycofane z rozpatrywania przez parlament w październiku.^[39]

³⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Sri Lanka, incydenty i ofiary, liczby, mapa, civilians (Sri Lanka), unidentified armed groups, 01.01.2023-28.03.2025, data pobrania 03.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Sri Lanka, incydenty i ofiary, liczby, mapa, civilians (Sri Lanka), unidentified armed groups abduction/forced disappearance, 01.01.2023-28.03.2025, data pobrania 03.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁶ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices Sri Lanka, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107680.html>

³⁷ Freedom House, Freedom in the World, Sri Lanka 2024, <https://freedomhouse.org/country/sri-lanka/freedom-world/2024>

³⁸ USDOS, (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices Sri Lanka, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107680.html>

³⁹ Freedom House Freedom in the World, Sri Lanka 2024, <https://freedomhouse.org/country/sri-lanka/freedom-world/2024>

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Sri Lanka jest krajem, w którym dochodzi do przypadków handlu ludźmi. Przestępcy wykorzystują ofiary krajowe i zagraniczne na Sri Lance, jak również ofiary ze Sri Lanki za granicą. Większość zgłoszonych przypadków handlu ludźmi na Sri Lance dotyczy handlarzy zmuszających pracowników migrujących ze Sri Lanki do pracy za granicą. Na Sri Lance handlarze wykorzystują mężczyzn, kobiety i dzieci do pracy przymusowej i handlu ludźmi w celach seksualnych. Handlarze coraz częściej wykorzystują media społecznościowe do werbowania ofiar. Do grup szczególnego ryzyka należą kobiety, dzieci, mniejszości etniczne i osoby starsze.^{[40][41]} W kraju istnieje również rynek handlu bronią pochodzącą z czasów wojny domowej. Handlem zajmują się zorganizowane grupy przestępcze operujące w Colombo i Badulla. Sri Lanka jest krajem tranzytowym dla handlu heroiną z Afganistanu i Pakistanu.^[42]

Na Sri Lance wzrasta przemoc z użyciem broni palnej związana z przestępczością zorganizowaną. Około 103 osoby zginęły w ponad stu tego rodzaju incydentach przemocy zgłoszonych w 2024 r.^[43]

W 2023 r. w ponad stu strzelaninach zginęło 61 osób, a 47 zostało rannych. Według policji większość tych incydentów jest związana z konfliktami między gangami. Incydenty w niektórych przypadkach mają miejsce w biały dzień, a uzbrojeni napastnicy strzelają na oczach świadków.

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Prawo Sri Lanki zapewnia swobodę podróży w granicach kraju, zagranicznych, emigracji, repatriacji, ale rząd nie zawsze przestrzega tych praw. Organizacje praw człowieka odnotowały widoczną obecność wojskową, w tym liczne wojskowe punkty kontrolne, na północy i wschodzie w kraju, jako część rządowych wysiłków na rzecz bezpieczeństwa i zapobiegania handlowi narkotykami.^[44]

Swoboda przemieszczania się jest ograniczona przez punkty kontrolne, obszary wojskowe o ograniczonym dostępie oraz wojskowe zajęcie gruntów publicznych i prywatnych. Punkty kontroli bezpieczeństwa wzniesione w Prowincji Północnej po tym, jak Gotabaya Rajapaksa został prezydentem, zostały w większości zlikwidowane, choć obszary tamilskie pozostają pod nadzorem.^[45]

⁴⁰ USDOS (US Department of State), 2024 Trafficking in Persons Report: Sri Lanka (Sri Lanka Tier 2), 24.06.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2093666.html>

⁴¹ Global Organized Crime Index, Sri Lanka, 2023, https://ocindex.net/country/sri_lanka

⁴² Global Organized Crime Index, Sri Lanka, 2023, https://ocindex.net/country/sri_lanka

⁴³ PIME Asianews, Abyesinghe A., Organized crime reaching alarming levels, claiming 103 lives in 2024, <https://www.asianews.it/news-en/Organised-crime-reaching-alarming-levels,-claiming-103-lives-in-2024-62285.html>

⁴⁴ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices Sri Lanka, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107680.html>

⁴⁵ Freedom House Freedom in the World, Sri Lanka 2024, <https://freedomhouse.org/country/sri-lanka/freedom-world/2024>

Kobiety z dziećmi poniżej piątego roku życia nie mogą wyjeżdżać za granicę w celach zarobkowych.^[46]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Współczynnik urbanizacji na Sri Lance wynosi 1,22% (2020-25), zaś populacja zamieszkująca miasta 19,2%.^[47]

Ludność koncentruje się głównie w szerokiej strefie wilgotnej na południowym zachodzie, w ośrodkach miejskich, wzdłuż wschodniego wybrzeża i na półwyspie Jaffna na północy.^[48]

Sri Lanka znajduje się na wczesnym etapie transformacji miejskiej i jest zdominowana przez migrację ze wsi do miast, głównie w kierunku okręgów prowincji zachodniej, gdzie znajduje się Kolombo. Niski poziom skuteczności migracji w połączeniu z niską intensywnością stanowi podstawę bardzo ograniczonej redystrybucji ludności. Wzorce przestrzenne zostały zakłócone przez wysiedlenia wywołane konfliktami, w tym powrót przesiedleńców wewnętrznych, szczególnie na obszary wiejskie na północy. Rządowe programy migracyjne mające na celu przyciągnięcie ludności na obszary wiejskie zostały stopniowo zastąpione programami wspierającymi szybką ekspansję dużych miast poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury.^[49]

Kryzys ekonomiczny na Sri Lance wraz ze zniesieniem ograniczeń w podróżowaniu związanych z Covid-19 przyspieszył tempo zarówno wewnętrznych, jak i międzynarodowych migracji w ostatnich latach.^[50]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

Wojna domowa zakończona w 2009 roku spowodowała liczne przemieszczenia ludności (głównie tamilskiej), w tym przymusowe przesiedlenia spowodowane przez rząd lub LTTE. Najwięcej uchodźców przebywało w Jaffnie, Kilinochchi, Mannar oraz Batticaloa. Szacuje się, że pod koniec 2022 roku około 12 tys. obywateli Sri Lanki pozostawało wewnętrznymi przesiedleńcami z powodu wojny.^[51]

W 2023 roku odnotowano 17 tys. przesiedleń w związku z powodziami w prowincjach Gampha, Marata, Mulativu i Kilinochchi.^[52]

⁴⁶ Freedom House Freedom in the World, Sri Lanka 2024, <https://freedomhouse.org/country/sri-lanka/freedom-world/2024>

⁴⁷ CIA, (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

⁴⁸ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>

⁴⁹ Springer Nature Link, Integral Migration in Sri Lanka [in:] Bell M., Bernard A., Charles-Eduards E., Zhu Y., Internal Migration in the Countries of Asia, Springer 2020, <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-44010-7>

⁵⁰ IFRC (International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (Author)), Sri Lanka: Complex Emergency - Operation update #4 (12-month update), DREF n° MDRLK014, 12.07.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2095141.html>

⁵¹ IDMC (Internal Displacement Monitoring Center), Sri Lanka Displacement Data, <https://www.internal-displacement.org/countries/sri-lanka/>

⁵² IDMC (Internal Displacement Monitoring Center), Sri Lanka Displacement Data, <https://www.internal-displacement.org/countries/sri-lanka/>

UCHODŹCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

W 1983 r., kiedy na Sri Lance wybuchła wojna domowa, społeczność tamilska szukała schronienia w Indiach. Ponad 300 tys. uchodźców osiedliło się w małych obozach dla uchodźców w stanie Tamil Nadu w Indiach. Pomimo zakończenia wojny w 2009 r. większość uchodźców przebywających w Indiach, wolało pozostać w tym kraju, niż wracać na Sri Lankę.^[53] Obecnie w 104 obozach w Tamil Nadu żyje 58,2 tys. lankijskich Tamilów, z czego 45% urodziła się w Indiach. 79% przebywa tam od ok. 30 lat.^[54]

W 2019 roku indyjski rząd Bharatiya Janata Party (BJP) uchwalił ustawę o zmianie obywatelstwa (ang.: Citizenship Amendment Act) 2019. Zasady przyznawania obywatelstwa ogłoszono w marcu 2024 roku. Ustawa CAA 2019 zmieniła ustawę o obywatelstwie z 1955 roku. Wykorzystuje ona religię do określenia, czyje obywatelstwo może zostać przyspieszone. Przepisy przewidują przyspieszenie przyznania obywatelstwa mniejszościom religijnym z Bangladeszu, Pakistanu i Afganistanu - tj. sikhom, hinduistom, buddystom, parsom, dżinistom i chrześcijanom - którzy wjechali do Indii 31 grudnia 2014 r. lub wcześniej. Prawo wyklucza muzułmanów, którzy stanowią większość w tych trzech krajach. Z ustawy zostali wykluczeni lankijscy Tamilowie.^[55]

Wykluczenie to wiąże się z zarzutami, iż niektórzy tamilsy uchodźcy ze Sri Lanki są zaangażowani w działalność przestępczą i separatystyczną. Istnieją także obawy, że część tamilskiej diaspory na Sri Lance i tamilsy nacjonaliści w Indiach próbują ożywić ruch LTTE i projekt Tamil Eelam.^[56]

Decyzja taka spotkała się z krytyką zarówno ze strony organizacji praw człowieka jak i diaspory tamilskiej.^[57]

Tamilowie ze Sri Lanki otrzymali pomoc od Indii, ale nadal brakuje im podstawowych praw w połączeniu z ciągłym nadzorem ze strony państwa.^[58]

Około 3 mln obywateli Sri Lanki mieszka za granicą, przy czym głównymi skupiskami ludności są Europa Zachodnia, Państwa Zatoki Arabskiej i Ameryka Północna. Największą populację ma Arabia Saudyjska, następnie Zjednoczone Emiraty Arabskie, Kuwejt, Indie, Francja, Katar, Kanada, Wielka Brytania, Włochy, Australia i Liban.^[59]

W ostatnich latach ludność Sri Lanki migruje za granicę z powodu bardzo trudnej sytuacji ekonomicznej w kraju. Według danych opublikowanych przez państwowe

⁵³ JRS (Jesuit Refugee Service), *After 40 years, Sri Lankan Tamil Refugees in India need durable solutions*, 23.07.2023, <https://jrs.net/en/story/after-40-years-sri-lankan-tamil-refugees-in-india-need-durable-solutions/>

⁵⁴ The Hindu, *45% Sri Lankan Tamils living in camps were born in India: Report*, 24.11.2024, <https://www.thehindu.com/news/national/tamil-nadu/45-of-sri-lankan-tamils-living-in-camps-were-born-in-india-report/article67566485.ece>

⁵⁵ The Diplomat, Kapur R., *Indian Citizenship Law's Exclusion of Sri Lankan Tamils*, 16.04.2024, <https://thediplomat.com/2024/04/indian-citizenship-laws-exclusion-of-sri-lankan-tamils/>

⁵⁶ The Diplomat, Kapur R., *Indian Citizenship Law's Exclusion of Sri Lankan Tamils*, 16.04.2024, <https://thediplomat.com/2024/04/indian-citizenship-laws-exclusion-of-sri-lankan-tamils/>

⁵⁷ The Diplomat, Kapur R., *Indian Citizenship Law's Exclusion of Sri Lankan Tamils*, 16.04.2024, <https://thediplomat.com/2024/04/indian-citizenship-laws-exclusion-of-sri-lankan-tamils/>

⁵⁸ The Diplomat, Kapur R., *Indian Citizenship Law's Exclusion of Sri Lankan Tamils*, 16.04.2024, <https://thediplomat.com/2024/04/indian-citizenship-laws-exclusion-of-sri-lankan-tamils/>

⁵⁹ Pilot Guides, *The Sri Lankan Diaspora*, <https://www.pilotguides.com/study-guides/sri-lankan-diaspora/>

Biuro Zatrudnienia Zagranicznego w 2022 r. ponad 310 tys. osób opuściło kraj, mając zapewnioną pracę za granicą, i jest to najwyższy poziom w historii migracji zarobkowej tego kraju.^[60]

Celem migracji ludności Sri Lanki stały się także państwa Zatoki Perskiej (Zjednoczone Emiraty Arabskie, Arabia Saudyjska i Kuwejt). Migracja ta spowodowana jest względami ekonomicznymi – obywatele Sri Lanki stanowią w tych krajach ważny odsetek zagranicznej siły roboczej. W tym przypadku migracja ma charakter czasowy – pracownicy często wracają do domu po zarobieniu wystarczającej ilości pieniędzy.^[61]

PODSUMOWANIE

Sri Lanka jest republiką demokratyczną.

Sri Lanka należy do krajów, w których jest orzekana kara śmierci, jednak nie jest ona wykonywana.

Na terytorium Sri Lanki obecnie nie toczy się żaden wewnętrzny ani międzynarodowy konflikt zbrojny.

Uchodźcy, którzy opuścili domy w wyniku wojny domowej 1983-2009, w większości już do nich powrócili.. Szacuje się, że około 12 tys. osób korzysta nadal ze statusu osoby wewnętrznie przesiedlonej. Nowe przesiedlenia na Sri Lance są konsekwencją klęsk żywiołowych. Ponadto z powodu kryzysu ekonomicznego w tym kraju odnotowuje się zintensyfikowaną migrację zagraniczną.

⁶⁰ News Decoder, With an economy in crisis, Sri Lankans migrate out for jobs, 08.03.2023, <https://news-decoder.com/with-an-economy-in-crisis-sri-lankans-migrate-out-for-jobs/>

⁶¹ Pilot Guides, The Sri Lankan Diaspora,

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIABIBLIOGRAFIA:

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Sri Lanka, data 01.01.2024-28.03.2025, dane pobrano 03.04.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
2. AI (Amnesty International), Death Sentences and Executions, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>
3. Al Jazeera, Curfew was imposed in Sri Lanka amid counting of votes in presidential election, 21.09.2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/9/21/voting-under-way-in-first-sri-lanka-election-since-economic-collapse>
4. BBC, Wickremesinghe R, Sri Lanka sees new president sworn into office, 01.05.2025, <https://www.bbc.com/news/world-asia-62248225>
5. CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Sri Lanka, 01.05.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/sri-lanka/>
6. Freedom House, Freedom in the World, Sri Lanka 2024, <https://freedomhouse.org/country/sri-lanka/freedom-world/2024>
7. Global Organized Crime Index, Sri Lanka, 2023, https://ocindex.net/country/sri_lanka
8. IDMC (Internal Displacement Monitoring Center), Sri Lanka Displacement Data, <https://www.internal-displacement.org/countries/sri-lanka/>
9. IFRC (International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (Author)), Sri Lanka: Complex Emergency - Operation update /4 (12-month update), DREF n° MDRLK014, 12.07.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2095141.html>
10. Interpress, Sri Lanka on Security Alert Long After Easter Bombings, 03.07.2019, http://www.ipsnews.net/2019/07/sri-lanka-security-alert-long-easter-bombings/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=sri-lanka-security-alert-long-easter-bombings
11. JRS (Jesuit Refugee Service), After 40 years, Sri Lankan Tamil Refugees in India need durable solutions, 23.07.2023, <https://jrs.net/en/story/after-40-years-sri-lankan-tamil-refugees-in-india-need-durable-solutions/>
12. Militarnyi, Around 280 Sri Lankan Citizens take part in the war against Ukraine, 15.05.2024, <https://militarnyi.com/en/news/around-280-sri-lankan-citizens-take-part-in-the-war-against-ukraine/>
13. News Decoder, With an economy in crisis, Sri Lankans migrate out for jobs, 08.03.2023, <https://news-decoder.com/with-an-economy-in-crisis-sri-lankans-migrate-out-for-jobs/>
14. Pilot Guides, The Sri Lankan Diaspora, <https://www.pilotguides.com/study-guides/sri-lankan-diaspora/>

15. PIME Asianews, Abyesinghe A., Organized crime reaching alarming levels , claiming 103 lives in 2024, <https://www.asianews.it/news-en/Organised-crime-reaching-alarming-levels,-claiming-103-lives-in-2024-62285.html>
16. Ravi C., Rarelibra and QuartierLatin1968, Provinces of Sri Lanka, CCB-SA 3.0, 14.12.2008, https://en.wikipedia.org/wiki/Provinces_of_Sri_Lanka
17. Springer Nature Link, Integral Migration in Sri Lanka [in:] Bell M., Bernard A., Charles-Eduards E., Zhu Y., Internal Migration in the Countries of Asia, Springer 2020, <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-44010-7>
18. The Advocates for Human Rights, Sri Lanka- Human Rights Council – Death Penalty 2017, https://www.theadvocatesforhumanrights.org/International_Submissions/A/Index?id=253
19. The Diplomat, Kapur R., Indian Citizenship Law’s Exclusion of Sri Lankan Tamils, 16.04.2024, <https://thediplomat.com/2024/04/indian-citizenship-laws-exclusion-of-sri-lankan-tamils/>
20. The Hindu, 45% Sri Lankan Tamils living in camps were born in India: Report, 24.11.2024, <https://www.thehindu.com/news/national/tamil-nadu/45-of-sri-lankan-tamils-living-in-camps-were-born-in-india-report/article67566485.ece>
21. TVN24.pl, Zbiorowe pogrzeby ofiar zamachów na Sri Lance, 23.04.2019, <https://www.tvn24.pl/sri-lanka-zbiorowe-pogrzeby-ofiar,929717,s.html>
22. USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices Sri Lanka, 23.04.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2107680.html>
23. USDOS (US Department of State), 2024 Trafficking in Persons Report: Sri Lanka (Sri Lanka Tier 2), 24.06.2024, <https://www.ecoi.net/en/document/2093666.html>